177441

1789.

Kort/
och
Sanfärdig
Berättelse/

Om det/
Som är förelupit/
Då
Kongl. May:t af Swerige
Med en dehl af deß *Armeé*
Den 9 Julii 1701
Gick öfwer Dühna-Strömmen/
Eröfrade de/af Sachserne å andre sijdan upkastade Skantzar och Batterier,
Samt
Slog den Sachsiska Armeén alldeles på flychten/
Och
Sedan widare förfölgde Fienden genom Churland.

STOCKHOLM/ Tryckt i Kongl. Boktr. hos Sal. Wankifs Enkia.

SEdan Kongl. May:t den 7 Julii emot aftonen med Arméen war ankommen wed Riga, låt Kongl May:t / som alt uti egen hög persohn ordonerade, utaf General-Major Stuart upsåttia Dispositionen, huruledes Attaquen wed passagen öfwer Dühnen skulle skee / hwar efter man sedan den 8 Julii om aftonen kl. 9. begynte at embarquera troupperne strax nedan för Staden. Wid Cavalleriet wore förordnade Gen. Vellingk, Gen. Lieut. Rehnschöld, Gen. Lieut. Spens och Gen. Major Arfwed Horn, men wid Infanteriet, Gen. Lieut. Lieven med General Majorerne Maydel, Posse och Stenbock; wid Artolleriet war Gen. Fålt-Tygmåstaren Siöblad. Det til Descenten förordnade Manskapet bestod af efterfölliande troupper, nembl. Kongl. May:tz Drabanter, 200 Man af Lijf-Regementet till Håst / och 200 Man af Lijf-Dragonerne; Utaf fyra Battailloner Lijf-Garde, under Öfwerst-Lieut. Palmquist, den första Battaillonen, bestående af Granadierer, anfördes af Granadier-Capitainen Grefwe Sperling, den andra af Öfwerst Lieutnanten sielf / den tredie af Öfwerst-Lieut. under Nylands Regementet Johan Adolph Clodt, och den fierde af Capitainen Carl Posse, sedan utaf twånne Battailloner Upplånningar under Öfwerst-Lieut. Holdtz och Gen. Adjutanten Stals anförande / twånne Battailloner Dahlkarlar under Öfwersten och Commendanten Albedyhl och Majoren Grisbach, een Battaillon Helsingar under Öfwerste Knorring, twånne Battailloner Wåßmanlånningar under Öfwersten Axel Sparre och Öfwerst-Lieut. Abraham Lejon.

jonhufwud, twånne Battailloner Nerike och Wermelänningar under Öfwerst-Lieutn. Carl Gustaf Roos och Majoren Cronman, twånne Battailloner af Wästerbottns Regementet under Öfwerste Reinhold Johan von Fersen och Major Biörnhufwud, warandes inge Transport-Fahrtyg i förråd till mera Trouppers öfwersättiande.

De fiendtelige Troupper, hwilka under Gen. Feldtmarskalk Steinaus, Printz Ferdinands och Gen. Lieut. Paykuls Commando och anförande / sig i Battaille præsenterade, wore 4 Regementer till Häst / neml. Lijf-Regementet / Drottningens Regemente / Chur-Printzens Regemente / och Steinaus Regemente / alle Curasserer, sedan 4 Regementer till Foot / som bestodo af det Pohlniske Gardet, det Tyska Gardet, Drottningens och Chur-Printzens Garder, jempte en Battaillon af Thielan och några Dragoner. Af Moscowiterne woro där fuller 24 Battailloner, som stodo till reserve, men afbijdade de samme ingen Träffning / utan gingo fort / då Fiendens Infanterie förste gången blef pousserat.

Den 9 Julii om Morgonen Kl. 4 lade embarquementet i god ordning från Stranden åth andra Landsijdan / och skedde Landningen / geent mot Fossenholm, en fierdedehls Mihl nedan för Riga, alt iftån Balting förbij Garras, in till Cræmershoff, kommandes Gardet at passera Fiendens Skantz och Batterie wed Garras, hwilket war fullkomligen med Graf / Wall och 4 Canoner försedt / samt rundt omkring pallisaderat; de andre Regementerne landstego / alt som de ankommo / oachtadt det continuerlige canonerande, som skedde med Kuhlor och Skroot / så wäl af ofwanbem:te Batterie, som en Stiernskantz /

skantz / wed Bryggan / och Fiendens Regementz-Stycken / hwilket af Rigas Citadell, Batteriet wid Möllershoff / 4 Blockhus på Prämar / och 8 bestyckade Lodior / flitigt blef beswarat.

De förste / som satte i land på wänstra sijdan om Fiendens Batterie, wed Garras, wore / som sagt är / Granadiererne af Gardet och Wäßmanlänningarne / sedan Lijf-Battaillon af Gardet; en Battaillon af Wäßmanlänningarne / en Battaillon af Hälsingarne / och en af Uplänningarne / alt efter hwar annan / och strax där på 2 Battailloner af Dahl-Regementet / och den andre Battaillonen af Uplänningarne / hwilka stälte sig på högra sijdan om Gardet; Alle deße hade fuller ordres till at attaquera ofwanbemelte Fiendens Batterie, men som han stod stäld i Bataille på ängen Spilwen benämd / så giorde de front emot den samma / alt som de hinte upställas. J det samma ofwanbem:te Battaillon hade begynt Träffningen / ankommo jämwäl Kongl. Mag:tz Drabanter, under Capit. Lieut. och Gen. Majorens Arfwed Horns anförande / som hade hoos sig Lieutenanterne, Grefwe Carl Wrangel och Otto Wrangel, deßlikes Gen. Lieutn. Spens allenast med 50 Man af Lijf-Regementet till Häst / deße togo allesammans deras post på högra Flygeln / avancerandes sedan emoot Fienden / hwilken dem med största force anföll / men blef med oförlijkelig Salva af Infanteriet tillbakars drefwen; medlertijd togo Drabanterne med serdeles Tapperhet emoot den yttersta Esquadron af Fiendens wänstre Flygel / som bestod af Curassirer, och intet kom at träffa med wårt Infanterie, hållandes uth Fiendens Salva, utan at giöra något Skott / samt trängiandes sedan under Röken in /

in/ med Wärjan i handen/ och kastade bemelte Esquadron öfwer ända; dock blef Fienden deraf ändå intet afskrämd utan anföll han ännu en gång med sin Linie, men blef åter på samma sätt/ så wäl af Drabanterne, som ofwanbemelte 50 Mann af Lijf-Regementet manligen emottagen. Och som Kongl. May:t således want mehra Fält/ så blef fuller den wänstra Flygeln altijd betäckt af Stranden och Stiernskantzen wid Bryggian/ som sig medlertijd hade gifwit i Kongl. May:tz wäld/ men stod den högra Flygeln obetäckt/ hwilket Fienden tog sig till nytta/ dragandes sig med sin wänstra Flygel så långt uth/ at då han tredie gången ankom/ blef han fuller/ så wähl af Infanteriet, som Drabanterne, och den dehlen af Lijf-Regementet/ som öfwerkommen war/ med lijka manlighet afwijst/ men resten af deß Flygel/ som stod ytterst/ swängde sig till höger/ och föll wårt Infanterie i flanquen, så at ytterste Divisionen af Granadiererne drog sig något tillbaka/ men den andra dehlen af Battaillonen höllt stånd/ och med största Tapperheet chargerade Fienden/ till deß Drabanterne kom̃o tillbakars och föllo Fienden i Ryggen/ obligerandes honom at gå till ryggia/ utan at kuña wijdare fullföllia den påbegynte derouten; medlertijd kom mehra Manskap öfwer/ af Lijf-Regementet/ samt Öfwersten Fersen, med Wästerbottns Regem:/ hwilket Regemente Gen. Major Stuart straxt wed ankomsten förde uth på högra Flygeln/ därsam̃astädes at hindra Fiendens wijdare inbrått; Och ehuruwäl Fienden ännu fierde gången anföll/ så hade han dock derwed så mycket mindre avantage, som han altijd flere och friske troupper för sig fant/ i dy det ena Regementet efter det andra öfwerkom och stälte sig i linien, så at Fienden/ när han såg/ at alt war förgäfwes/

ånteli-

änteligen Kl. 7 om Mårgonen dehlte sin Armée, begifwandes sig med största dehlen Wågen åth Cobron/ och med en dehl af Cavalleriet åth Neumündiske sijdan/ hwilket wår högre Flygel måste ansee/ utan at kunna sådant hindra/ medan den samma war alt för swag på Cavallerie, bestäendes allenast af det som förbemält är. Men Kongl. M:t som hela tijden till foot hade anfördt Infanteriet, förfölgde den dehlen af Fienden/ som drog sig af wågen åth Cobron/ med Infanteriets wänstra Flygel/ till deß Gener. Lieuten. Rehnschöld, med en dehl af Lijf-Regementet Dragoner hinte där till/ då Kongl. May:t/ kommandes till Cobron/ samt finnandes bem:te Ort af Fienden wara förlåten/ och at Besättningen ännu drog sig undan ända långz Dühnen/ commenderade Gen. Lieutn. Spens at coupera dem samme; medlertijd låt Kongl. May:t intaga och med Wacht besättia Fiendens stora Magazin wid Marienmühlen/ som bestod af ett anseenligit Förråd/ posterandes sig äntligen med heela Armeen utan för Cobron; Och som icke allenast en Skantz nedan för Cræmershoff, åth Neumünde/ ännu war besatt med 40 Sachser och 50 Rysßar utan hade jemwål 300 Rysßar starckt retrencherat sig på Lutzosholm ofwanför Cobron; Så obligerade icke allenast Gen Maj. Mörner, hwilken först moot Middagztijden med en del af deß Regemente hinte öfwer transporteras, med 10 Ryttare samma Skantz och Besätning at gifwa sig på Nåd / och Onåde/ utan giorde jemwål Öfwersten Helmersen, hwilken jemte Öfwerste Lieutenant. Jürgen Johan Wrangel med 500 Man blef commenderad at attaquera Rysßarne på Lutzous Holm/ efter et tappert mootstånd dem allesammans neder. Uti Cobron hade fuller Fienden anlagt

lagt en brännande Lunta i Tyghuset / hwilket ochså andra Morgonen i Lufften sprang / dock giorde det ingen wijdare skada på Fästningen.

Således äro denne dagen uti Kongl. May:tz händer falne / fem Fiendens Skantzar och Batterier, twänne stoora Epaulement, 8 Läger / 36 Canoner, 3 Estandarer, femb Fahnor / och een stoor deel Bagage. Och kan denne Combatten wål skattas för en af de vigoureuseste Actioner, som någon sin äro skedde / enär man considererar, at Kongl. May:t alt uti en Suite, hafwer passerat Dühnen / som är en Capital Flod / där Fienden stod til reds och wäntade des ankomst / samt uti Fiendens åsyn / oachtat deß Skantzar / Batterier och Armeé en Battaille, forcerat och eröfrat Skantzarne och Linierne, hwarpå Fienden hela Åhret arbetat / slagit Fienden utur Fältet / tagit bort hans Artollerie, Läger / Magaziner och Bagage, och änteligen poußerat honom öfwer en Mijl / der han dock war Kongl. May:tz öfwerkomne Armeé, wid början af Combatten, til antalet myckit öfwerlegen / bestående af Tyska Troupper.

Dagen efter denne glorieuse Action blef icke allenast Gen. Major Mörner med et Detachement afsänd at bemäcktiga sig Mitou Stad och Slottet / hwarest Fiendens Hufwud-Magazin war uprättat / hwilken straxt wed deß Ankomst gaf sig under Kongl. May:tz deuotion, utan commenderades jemwähl Öfwerste Klingsporre med något Manskap till en Orth benämd Sloke, intet långt ifrån Neumunde belägen / hwarest Fienden jemwähl hade et ansenligit Magazin, hwilket af bemelte Öfwerste / efter en swår resistence, lyckeligen blef eröfrat / och fans dher uti / förutan

ett

ett ansenligit partie Miöhl och Hafra/ 48 Järnstycken och öfwer 400. ofylte Granater, ryckandes bemelte Manskap sedan deriftån närmare till Neumunde, bemelte Orth å Landzsijdan så mycket bettre at instängia; medlertijd marcherade Kongl. May:t med Armeen, längre in i Churland/ den Wägen åth Kockenhusen, i den tanckan/ at bemäcktiga sig samma Fästning/ då jemwähl under marchen åthskillige Fiendens upråttade Magaziner fölle i Kongl May:tz händer; men Fienden wille intet afbijda Kongl. May:tz Ankomst/ uthan förlopp Kockenhusen den 15 julii, ruinerade den därsammastädes slagne Bryggian/ samt lätt sprängia siälfwa Fästningen/ lämbnandes effter sig et stort förråd af Fourage och viures, samt Stycken och Ammunition. Sedermehra har sig jämwähl Staden och Slottet Bautske submitterat Kongl. May:tz deuotion och har Ståthållaren Chwalkowski uhr Fästningen Birsen, på Kongl. M:tz Anfordran lätit afföllia Konungens i Pohlen där efterlämbnade 4 halfwa och 2 Fierdedels Cartauer af Metal, jemte 32 Pontoner, med alt des tilbehör. Och som detta med rätta ärkiännes för den Aldra-Högstes Wärck; Så wari Han och derföre af Hiertat lofwad!

